

Odborná komunikácia v cudzom jazyku – nemecký jazyk **Fachkommunikation in der Fremdsprache Deutsch**

Hudecová, Elena: Odborná komunikácia v cudzom jazyku – nemecký jazyk – Fachkommunikation in der Fremdsprache Deutsch, Spektrum STU, 2020. 182 s., ISBN 978-80-227-5011-0

Skriptum s názvom „Odborná komunikácia v cudzom jazyku – nemecký jazyk Fachkommunikation in der Fremdsprache Deutsch“ vzniklo na Ústave jazykov a športu na Strojníckej fakulte STU v rámci projektu KEGA s názvom „Adaptácia technických cudzojazyčných textov a ich implementácia do cudzojazyčného vzdelávania v oblasti strojnictva s využitím inovatívnych metód“ (KEGA 034STU-4/2019). Autorkou je Mgr. Elena Hudecová, odborná asistentka pre nemecký a anglický jazyk.

Znalosť cudzích jazykov je popri odborných vedomostiach jednou z kľúčových kompetencií absolventov vysokoškolského štúdia pre vstup na pracovný trh, ako aj prostriedkom pre celoživotné vzdelávanie. V našom kultúrno-historickom kontexte i ekonomickom prepojení na nemecky hovoriace prostredie je nemčina hneď po angličtine najdôležitejším cudzím jazykom a jej znalosť predurčuje absolventov na úspešné uplatnenie sa v praxi. Absolventi Strojníckej fakulty STU sa často zamestnávajú vo firmách orientovaných na nemecky hovoriaci trh a popri ovládaní anglického jazyka potrebujú aj minimálne základy z jazyka nemeckého. To bolo aj jedným z impulzov pre vznik skrípt zameraných na odbornú komunikáciu v nemčine na úrovni A1–A2. Adresáti učebného materiálu sú primárne študenti strojárnských odborov, pre ktorých je nemčina druhým cudzím jazykom, prípadne pre študentov so základnými znalosťami nemčiny ako prvého cudzieho jazyka.

Autorka veľmi dobre skoncipovala a spracovala študijný materiál pre výučbu nemeckého jazyka s dôrazom na odbor strojnictva a pre potreby jazykovej úrovne A1 až A2. Obsahovo sa publikácia zameriava na základné gramatické javy a tematické okruhy potrebné na zvládnutie komunikačných zámerov v akademickej a profesijne orientovanej komunikácii v technickej oblasti, čo dáva publikácii charakter nadčasovosti a umožní učebný materiál používať dlhodobejšie.

Publikácia je logicky a prehľadne štruktúrovaná do jednotlivých kapitol. Každá z 13 kapitol má svoj hlavný tematický zámer a gramatické štruktúry, ktorým sa venuje. Zadania sú koncipované zrozumiteľne a dvojязыčne, čo je prínosom pre jazykovo slabších študentov a umožňuje aj individuálne štúdium. Posledná kapitola je tvorená doplnkovým materiálom, ktorý možno použiť v nadstavbových kurzoch alebo aj na diferenciaciu zadaní na seminároch pre študentov pracujúcich rýchlejšie, prípadne v skupinách s menej homogénnou jazykovou úrovňou.

Tematické okruhy majú široké základné spektrum a sú vsadené do komunikačnej situácie či už dialógov alebo odborných textov. Od všeobecných tém potrebných pre tzv. small talk (predstavenie sa, počasie), cez základné technické témy (matematika, fyzika, výpočty, verbalizovanie diagramov, štúdium) až po komplexnejšie (energetika, materiály a ich výroba, ekologické aspekty, robotika). Ich osvojením si možno docieľiť zámer učebného materiálu, ktorým je príprava na odbornú komunikáciu a čítanie odborných textov v nemeckom jazyku s ohľadom na jazykovú úroveň A1–A2.

Gramatické javy zvolila autorka vhodne, sú kľúčovými pre základnú všeobecnú i odbornú komunikáciu v nemčine. Ako prínos treba vnímať aj ich dôkladné vysvetlenie s použitím grafického znázornenia v tabuľkách či grafoch a dôraz na dostatočné precvičenie. Materiál ponúka aj priestor na písomné vypracovanie úloh, čím zároveň slúži ako pracovný zošit.

Kapitoly sú doplnené úlohami s dôrazom na tzv. jemné zručnosti, ako prezentácie, písanie seminárnych prác či uchádzanie sa o prácu reagovaním na inzerát a majú uvedené aj explicitné objasnenie, ako ich správne pripraviť a realizovať. Prax ukazuje, že študenti majú v tomto druhu zručností nedostatky nielen v cudzom jazyku, čiže ich tematizovanie a nácvik na seminároch cudzieho jazyka môže napomôcť zlepšeniu ich používania aj v iných predmetoch a v praxi.

Jednotlivé kapitoly nemajú cvičenia na počúvanie, čo ale možno vnímať skôr ako prínos pre nadčasovosť a možnosť dlhodobého používania publikácie. Ako aj autorka uvádza v úvode, aktuálne témy a najnovšie vedecké poznatky je i tak vhodnejšie dopĺňať do vyučovania cez moderné médiá. Tým sa zamedzí používaniu zastaraných informácií, keďže pokrok vo vede a technike napreduje rýchlo. Implementáciu aktuálnych tém možno docieľiť aj vo forme prezentácií študentov, čo stimuluje spoluúčasť študentov na tvorbe náplne seminárov a umožňuje rozvoj jemných zručností.

Publikácia obsahuje aj komunikačné úlohy, ale je ich menej. Tiež to však netreba považovať za negatívum, ale ako priestor na variabilitu dopĺňať v prípade potreby individuálne na mieru vhodné materiály a úlohy pre rôzne skupiny používateľov.

Publikácia je spracovaná jazykovo zrozumiteľne a správne. Dvojazyčné prevedenie je s adekvátnymi ekvivalentami. Treba oceniť, že autorka spolupracovala pri jazykovej korektúre materiálu s germanistkou Carlou Ruprecht, ktorej rodným jazykom je nemčina a ovláda aj slovenčinu. Autorka použitú terminológiu konzultovala s odborníkmi na strojárstvo a využívala aj nástroje korpusovej lingvistiky. Táto skutočnosť zabezpečuje, že sú v učebnici používané naozaj relevantné jazykové prostriedky a odborné výrazy. Pri cudzojazyčnej publikácii pre výučbu odbornej komunikácie je to nevyhnuté a poukazuje to na zodpovednosť autorky a jej snahu o vysokú mieru správnosti.

Publikácia má prehľadnú štruktúru i grafické spracovanie. Obsahuje tabuľky a iné grafické znázornenia pre účely vysvetlenia gramatických javov. Obrázky sú používané zväčša s určitým pedagogickým zámerom, nemajú len ilustračný charakter. Vizuálne je materiál jasne a funkčne spracovaný, čo podporuje zámer autorky, ktorá celú publikáciu tvorila ako nosný učebný materiál s úmyslom dopĺňať ho aktuálnymi autentickými textami v písanej, hovorenej i multimediálnej podobe. Vizuálna prehľadnosť publikácie pôsobí pozitívne na používateľa, ktorý nie je rozptyľovaný zbytočnými impulzami a excentrickou grafikou. Materiál je vydaný v tlačenej forme, ale pre interné potreby Strojníckej fakulty STU sa využíva cez systém AIS aj elektronická verzia, ktorá je užitočná nielen pri online kurzoch. Čoraz viac študentov preferuje využívanie učebných materiálov v elektronickej forme a interakciu s ním cez tablet či notebook.

Učebný materiál je dôsledne spracovaný a je prínosom nielen pre základné štúdium nemeckého jazyka na Strojníckej fakulte STU v Bratislave pre úroveň A1 až A2, ale má aj potenciál na používanie pre účely celoživotného štúdia, prípadne aj komerčných kurzov pre verejnosť alebo fakultách príbuzného zamerania.

Zuzana Motešická

Autorka

Mgr. Zuzana Motešická, PhD., je absolventkou štúdia germanistiky a anglistiky na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Špecializuje sa na výučbu odbornej komunikácie so zameraním na technické a prírodovedné odbory. Pracovala na Fakulte architektúry a dizajnu a na Fakulte Chemickej a potravinárskej technológie STU. V súčasnosti pôsobí na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave na Ústave lekárskej terminológie a cudzích jazykov.